

LOKAL FORVALTNING FOROLLHOGNA

Årsrapport for 2005, Os kommune

LOKAL FORVALTNING

Forvaltningen av Forollhogna nasjonalpark med 8 tilhørende landskapsvernområder er delegert til de berørte kommunene. Forvaltningen av nasjonalparken skjer etter den såkalte "bløtkakemodellen" som innebærer at hver kommune forvalter sin del av nasjonalparken. Forvaltningen av området er delegert til kommunene fra DN for en prøveperiode fra 01.05.03 og inntil 5 år (01.05.08).

Forollhogna nasjonalpark (NP)

Forollhogna nasjonalpark berører kommunene Midtre Gauldal, Holtålen og Rennebu i Sør-Trøndelag fylke og kommunene Os, Tolga og Tynset i Hedmark fylke.

Totalareal nasjonalpark: 1062 km²

Herav areal i Os: 156 km²

Vangrøftdalen og Kjurrudalen landskapsvernområde (LV)

Området ligger i sin helhet i Os kommune og omfatter 126 km²

SAKER/DISPENSASJONER ETTER VERNEFORSKRIFTENE I OS I 2005:

Type sak	Antall saker/dispensasjoner i NP	Antall i LV
Organisert ferdsel	3	
Motorferdsel vinter	4: <ul style="list-style-type: none">▪ 2 tillatelser▪ 1 avslag▪ 1 prinsipiell uttalelse	
Motorferdsel sommer	1	
Vedlikehold veg	1	
Byggesak		1
Omdisponering		1
Forvaltningstiltak		1
Inngjerding og nydyrking		1
SUM	9	4

Kommentarer

Når det gjelder søknader om dispensasjon fra motorferdselloven gis det normalt flerårige tillatelser dersom dette er behov som gjelder hvert år. I 2004 ble det gitt flerårig tillatelse i 12 saker. Dette er dermed dispensasjoner som fortsatt gjelder i 2005. I 2005 ble det gitt

flerårig tillatelse i 2 saker vedrørende motorferdsel vinterstid og 1 sak motorferdsel sommerstid.

Søknad fra Forollhogna villreinutvalg om scootertillatelse i forbindelse med prosjekt ”dødsårsaker villreinkalv” er med i oversikten men ble ikke realitetsbehandlet politisk i kommunen. Søknaden kom for seint, slik at den ble drøftet av fagutvalg og felles prinsipiell uttalelse ble sendt på vegne av fagutvalget.

ANDRE SAKER BEHANDLET OG FORVALTNINGSOPPGAVER UTFØRT I OS KOMMUNE I 2005

- Utarbeiding av planskisse for skilting og tilrettelegging. Kontakt til rettighetshavere, møte, høring av utkast.
- Møter med tiltakshavere i forbindelse med behandling av saker
- Igangsetting av vegetasjonskartlegging - NIJOS
- Samarbeid med Vangrøftdalen Seterveilag v/Helge Nygjelten for anlegging av ny P-plass, oppgrusing av eksisterende P-plasser, planlegging av hovedtavle Løvli. Befaringer mv.
- Samarbeid med Dalsbygda Jaktlag/jaktsameie, inngått avtale om oppføring av tavle på Løvli
- Innhentet konsulenthjelp fra Feste AS for landskapsmessige vurderinger og for videreføring av planskisse og drøftinger knytta til informasjon, skilting, tilrettelegging mv. Møter med rettighetshavere for diskusjon av ulike løsninger.
- Felles sak om videre forvaltning behandlet av Os formannskap
- Lokal forvaltning som tema i kommunestyret (Olav Nord-Varhaug fra DN deltok)
- Komitèsak vedrørende vern – næringsutvikling – forvaltningsplan seterdaler
- Medarrangør av felles samling – lokal forvaltning september 2005
- Ny politisk behandling av forvaltningsplan for seterdalene
- Informasjon til felles nettsider for forvaltningen
- Informasjon i Kommunikanten (kommunalt informasjonsblad) om lokal forvaltning
- Kontakt til fylkesmannens landbruksavdeling for innspill og påvirkning på økonomiske støtteordninger av betydning for området. Befaring med representanter fra fylkesmannens landbruksavdeling.

SEKRETÆRFUNKSJON FOR FOROLLHOGNA

Os kommune har i 2005 hatt sekretærfunksjonen for Forollhogna. Denne funksjonen har tatt mye tid, både mht. forberedelse av møter i rådgivende utvalg og fagutvalg, kontakt mellom kommunene, kontakt til DN, SNO, fylkesmenn og forskning, rapportering, skilt- og informasjonsprosjekt, informasjon på internett, korrektur og trykk forvaltningsplan for nasjonalparken, planlegging av felles konferanse i september, økonomi, innspill til møte i Miljøverndepartementet mv.

ARBEID I FAGUTVALG OG RÅDGIVENDE UTVALG

Arbeid i fagutvalg og rådgivende utvalg er viktig og nyttig. Fagutvalget har utarbeidet to viktige prinsipielle saker i 2005, den ene vedrørende motorferdsel knyttet til prosjekt

”dødsårsaker på villreinkalv”, den andre i forhold til videre forvaltning av verneområdet. Os kommune har deltatt i alle møtene i fagutvalg (8) og i rådgivende utvalg (2). Fagutvalg har også deltatt i rådgivende utvalgs møter.

BRUK AV TILFØRTE FORVALTNINGS- OG TILTAKSMIDLER I 2005

Tildelt fra	Beløp	Disponert på følgende måte
DN	Kr. 147.000,-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kr. 100.000,- avsatt til vegetasjonskartlegging av Kjurrudalen ▪ Kr. 25.000,- disponert til ny P-plass Pilegrimsbakken og opprusting av 2 eksisterende P-plasser (Skarvdalen og Falken) ▪ Kr. 22.200,- avsatt og disponert til planarbeid (bruk av Feste AS)
SNO	Kr. 65.200,-	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Avsatt til ny informasjonstavle ved Løvli. Utarbeides vinteren 2005/06. Ansvarlig jfr. utarbeidet avtale: Dalsbygda jaktlag/jaktsameie.
SUM	Kr. 212.200,-	

I tillegg har Os kommune fått tildelt kr. 400.000,- til å løse trafikkproblematikken i Vangrøftdalen og Sattåhaugen med eventuelle muligheter for omlegging av veg. Dette beløpet er ikke disponert, men foreløpig avsatt i påvente av avklaringer mht. informasjonstrafikk- og parkeringssituasjonen i området.

Vegetasjonskartlegging i Vangrøftdalen (i det vesentligste landskapsvernområdet) er gjennomført i 2005 og finansiert over forvaltningsmidler fra 2004, samt SMIL-milder. Rapport og kart foreligger. Se:
www.hognareinen.no/Nasjonalparken/Nasjonalparken.html

Os kommune har i sin helhet brukt tilførte forvaltningsmidler til tiltak, og ikke til dekning av administrative kostnader i kommunen. Over SMIL-ordningen ble det i 2005 gitt tilskudd på kr. 50.000,- til vegetasjonskartlegging i Vangrøftdalen.

OPPSUMMERING

Sekretærfunksjonen for Forollhogna har tatt betydelig mye mer tid, enn de ressurser som var avsatt til arbeidet i 2005. Os kommune har fått dekt ca. kr. 50.000,- til sekretærfunksjonen i 2005. På grunn av manglende ressurser i kommunen, sa Os kommune ifra seg sekretærfunksjonen fra nyåret 2006.

I Os kommune er det mange utfordringer knytta til lokal forvaltning, ikke minst fordi alt areal er privat grunn, mye med kløyvd eiendomsrett. Det er ingen felles organisasjon for rettighetshaverne i området ut over Dalsbygda jaktlag/jaktsameie, som i prinsippet kun forvalter jakta. Dette innebærer at det er svært mange aktører, lag og enkeltpersoner å forholde seg til og mange ulike interesser.

Avklaring av ulike forvaltningsoppgaver som er knyttet til eksempelvis skilting, tilrettelegging av parkeringsplasser mv. tar dermed lengre tid.

I tillegg er spesielt landskapsvernområdet et område med svært aktiv bruk og mange utfordringer knytta til forvaltning av bygningsmasse, landskap, vegetasjon og kulturminner. Her finnes det mange registreringer og data uten at dette materialet er tilstrekkelig systematisert og tilgjengelig for bruk. Det er behov for betydelige midler til både registrering, kartfesting, systematisering av data og ikke minst til praktiske tiltak i felt. I forhold til områdets utfordringer er de økonomiske ressursene kommunen blir tilført til forvaltning og tiltak langt fra tilstrekkelig. Dette gjelder også de økonomiske rammer kommunen får tilført over SMIL-ordningen (tilskudd til kulturlandskapstiltak).

Flere av sakene vi mottar til behandling er av prinsipiell karakter, og utløser også juridiske spørsmål som i liten grad er gjennomtenkt tidligere i forvaltningen. Dette medfører også mer tid til saksbehandling og avklaringer med eksterne myndigheter som fylkesmann og Direktoratet for naturforvaltning.

Miljøvernråd giver anser det som særlig viktig å arbeide for at sentrale rammeføringer gjennom politikk og regelverk ikke begrenser mulighetene til fortsatt seterdrift og dyr på utmarksbeite. Det er viktig at støtteordninger til seterdrift og dyr på beite i utmark blir videreført og styrket, og er med på å bygge opp under de kvalitetene som finnes i seterområdene, og spesielt i Vangrøftdalen og Kjurrudalen.

VIKTIGE NØKKELTALL FOR VERNEOMRÅDET I OS

- Innenfor vernegrensene er det registrert rundt 100 setrer.
- 1 av setrene ligger i nasjonalpark, de øvrige i landskapsvernområdet.
- 27 enkeltsetrer og ei felles seter innenfor verneområdet er i drift med melkeproduksjon. I tillegg er mange av de andre vollene i drift med slått eller beite.
- De aller fleste av enkeltsetrene har kua på beite i utmarka, noe som er avgjørende viktig for å holde kulturlandskapet i hevd.
- Vangrøftdalen og Kjurrudalen er spesiell i vernesammenheng i og med at mange av de berørte gardsbrukene har 2 – 3 setervoller som de skal forvalte med bygningsmiljø, landskap og vegetasjon.
- Rundt 7000 beitedyr - ku og sau (i besetning med geit v/Sætersjøen) slippes på beite i området.
- Vangrøftdalen og Kjurrudalen er også registrert og prioritert som særlig verdifullt kulturlandskap på landsbasis.

Totalt i Os kommune er det 50 setre i drift med melkeproduksjon; 46 enkeltsetre og 4 fellessetre. 57 gardar har dermed dyra på setra om sommeren.

Os 06.04.06

Astrid A. Haug
miljøvernråd giver